İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/9433
Karar No. 2026/741
Tarihi: 03.02.2026

●BİLİRKİŞİ RAPORU
●BİLİRKİŞİ RAPORUNA İTİRAZ EDİLMEMİŞ OLMASININ SADECE USULİ BİR HAK OLAN RAPORA İTİRAZ ETME HAKKINI ORTADAN KALDIRACAĞI
●BİLİRKİŞİ RAPORUNA İTİRAZ ETMEMENİN USULÜ KAZANILMIŞ HAK DOĞURMAYACAĞI
●BİLİRKİŞİ RAPORUNA İTİRAZ EDİLMEMESİ NEDENİYLE USULE İLİŞKİN KAZANILMIŞ HAK OLUŞTUĞU GEREKÇESİYLE ALACAK TALEBİNİN REDDEDİLMESİNİN KANUNİ BİR DAYANAĞININ OLMADIĞI

ÖZETİ bilirkişi raporuna süresi içinde itiraz etmeyen tarafın artık rapora itiraz etme imkânını yitireceğinin öngörüldüğü anlaşılmakta ise de bilirkişi raporuna itiraz biçimindeki usul işleminin yapılmamasının ortadan kaldırabileceği tek hak, yine usuli bir hak olan rapora itiraz etme hakkıdır. Aksi yöndeki kabul Kanun'un 281/3 hükmünün mahkemenin gerçeğin ortaya çıkması için gerekli görürse yeni görevlendireceği bilirkişi aracılığıyla tekrar inceleme yaptırabileceği biçimindeki hükmünü anlamsız ve işlevsiz kılacağı gibi Kanun'un kendi hükümleri arasında da çelişki oluşturacaktır. Bilirkişi raporuna itirazla ilgili anılan usul kuralından bir tarafın alacağını talep edemeyeceği anlamının çıkarılması, kuralın öngörülemez biçimde yorumlanması suretiyle ulaşılan bir sonuç olacaktır. Dolayısıyla bilirkişi raporuna itiraz edilmemesi nedeniyle davalı lehine usule ilişkin kazanılmış hak oluştuğu gerekçesiyle

alacak talebinin reddedilmesinin kanuni bir dayanağı bulunmamaktadır (Ahmet Özgan ve Şule Özgan, B. No: 2020/21347, 21.12.2023, § 53, 55 ve 56). Nitekim içtihat yoluyla geliştirilen usuli kazanılmış hak ilkesinin uygulanması yoluyla bilirkişi raporuna itiraz edilmediğinden miktar yönünden karşı taraf lehine usule ilişkin kazanılmış hak oluştuğu gerekçesiyle talebin esasına yönelik herhangi bir değerlendirme yapılmaksızın reddedilmesi, Anayasa Mahkemesince mahkemeye erişim hakkına yönelik bir müdahale olarak kabul edilmiş ve sözü edilen müdahalenin ölçülü olmadığına karar verilmiştir (Ahmet Özgan ve Şule Özgan, § 40, 41, 49 ve 72).

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin 01.12.2006-01.08.2022 tarihleri arasında kesintisiz olarak *konfeksiyon makine ustası* olarak çalıştığını, aylık ücretlerinin asgari ücret üzerinden gösterildiğini, yıllık ücretli izinlerin hepsinin kullandırılmış gibi imzasının alındığını, iş sözleşmesini haklı nedenlerle feshettiğini, ödenmeyen ücret alacakları olduğunu iddia ederek kıdem tazminatı, yıllık ücretli izin, asgari geçim indirimi alacağı, fazla çalışma ile ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zamanaşımı def'inde bulunduklarını, asgari geçim indirim alacağı talebi yönünden arabuluculuk dava şartının yerine getirilmediğini, davacının yeni bir işe başlayacağı için istifa ettiğini, iş sözleşmesini haklı nedenle feshetmediğini, ücret bordrosunda gösterilen ücretin tamamının banka kanalı ile ödendiğini, davacının asgari ücretle çalıştığını, davacının yıllık izinleri kullandırılmış olup ödenmeyen ücret alacağı bulunmadığını ayrıca faize de itiraz ettiklerini savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; arabuluculuk son tutanağında asgari geçim indirim ücreti yer almadığından bu alacak açısından davanın tefrikine karar verildiği, diğer talepler yönünden yapılan inceleme sonucunda ise davacının 01.12.2006-01.08.2022 tarihleri arasında 15 yıl 8 ay 1 gün çalıştığı, yaşı, mesleği, kıdemi, hizmet süresi, tanık beyanları, emsal ücret

araştırması, nitelikli iş yapması gözetilerek en son aylık brüt 8.542,40 TL ücret ile çalıştığının kabul edildiği, iş sözleşmesini haklı nedenle feshettiği, fazla çalışma ücreti yönünden puantaj kaydı olmayan dönem için tanık beyanlarına göre tespit yapıldığı, puantaj kayıtları sunulan dönem için ise davacının haftalık 45 saati aşan çalışması bulunmadığı, ulusal bayram ve genel tatil günlerinde çalıştığına dair delil ibraz edemediğinden bu alacak kalemine hak kazanılamadığı gerekçesiyle ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacağı reddedilmek suretiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının gerçek ücret miktarı üzerinden Sosyal Güvenlik Kurumuna primlerinin yatırılmaması nedeniyle iş sözleşmesini feshettiği, davacının tespit edilen ücret seviyesinin dosya kapsamına uyumlu olduğu, davacının davalı bünyesinde çalıştığı dönemin bir kısmının puantaj kayıtları ile tutanak altına alındığı ve bu dönem yönünden fazla çalışma ücret alacağına hak kazanmadığının tespit edildiği ancak puantaj kaydı tutulmaya başlamadan önceki dönem yönünden ise davacının tanık beyanları ile fazla çalışma olgusunu ispat ettiği, davacının 24.07.2017 tarihinden 16.08.2017 gününe kadar yıllık izin kullandığı ileri sürülmekte ise de hesaplama yöntemine karşı İlk Derece Mahkemesince alınan hesap raporuna karşı yasal süresi içerisinde itiraz ileri sürülmediğinden davacı lehine müktesep hak oluştuğu, davacının hak kazandığı yıllık ücretli izin süresinden kullandırıldığı ispat edilen dönem dışlanmak suretiyle bakiyesinin hüküm altına alındığının anlaşıldığı gerekçesiyle istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde;

1. Davacının işyerinden istifa etmek suretiyle ayrıldığını, iş sözleşmesini haklı nedenle değil başka bir işyerinde işe başlamak için sona erdirdiğini,

2. Ücret bordrolarında yer alan ücret seviyesi ile çalıştığının kabulü gerektiğini, giydirilmiş ücret tespitine de itiraz ettiklerini,

3. Davacı işçinin yıllık ücretli izinde olduğu dönem yönünden fazla çalışma hesabı yapılmasının mümkün olmadığını,

4. Hükme esas alınan bilirkişi raporunda kullandırılmış olan yıllık ücretli izinlerin eksik olarak hesaplamaya dâhil edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, iş sözleşmesinin feshi, aylık ücret ve giydirilmiş ücret seviyesi, fazla çalışma ücretinin ispat ve hesaplanma yöntemi ile yıllık ücretli izin alacağının hesaplanması hususlarındadır.

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki

nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki paragrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2.Bölge Adliye Mahkemesince *"...Davacının 24.07.2017 tarihinden 16.08.2017 gününe kadar yıllık izin kullandığı ileri sürülmekte ise de, hesaplama yöntemine karşı İlk Derece Mahkemesince alınan hesap raporuna karşı yasal süresi içerisinde itiraz ileri sürülmediğinden davacı lehine müktesep hak oluştuğu, ..."* şeklindeki gerekçeyle davalının istinaf itirazının reddine karar verilmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 266/1 hükmünde bilirkişiye başvurulmasını gerektiren hâller; "*Mahkeme, çözümü hukuk dışında, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden, bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verir. Ancak genel bilgi veya tecrübeyle ya da hâkimlik mesleğinin gerektirdiği hukukî bilgiyle çözümlenmesi mümkün olan konularda bilirkişiye başvurulamaz. Hukuk öğrenimi görmüş kişiler, hukuk alanı dışında ayrı bir uzmanlığa sahip olduğunu belgelendirmedikçe, bilirkişi olarak görevlendirilemez*" şeklinde düzenlenmiştir. Kanun'daki bu anlatımdan da hareketle bilirkişi raporu; bilirkişinin, hukuki değerlendirmeleri içermeyecek şekilde davanın çözümlenmesinde gereken teknik konulardaki açıklamalarını içeren mahkemeye sunduğu metindir.

6100 sayılı Kanun'un 281. maddesi ise şu şekildedir:

"(1) Taraflar, bilirkişi raporunun, kendilerine tebliği tarihinden itibaren iki hafta içinde, raporda eksik gördükleri hususların, bilirkişiye tamamlattırılmasını; belirsizlik gösteren hususlar hakkında ise bilirkişinin açıklama yapmasının sağlanmasını veya yeni bilirkişi atanmasını mahkemeden talep edebilirler.

(2) Mahkeme, bilirkişi raporundaki eksiklik yahut belirsizliğin tamamlanması veya açıklığa kavuşturulmasını sağlamak için, bilirkişiden, yeni sorular düzenlemek suretiyle ek rapor alabileceği gibi, tayin edeceği duruşmada, sözlü olarak açıklamalarda bulunmasını da kendiliğinden isteyebilir.

(3) Mahkeme, gerçeğin ortaya çıkması için gerekli görürse, yeni görevlendireceği bilirkişi aracılığıyla, tekrar inceleme de yaptırabilir."

24.11.2016 tarihinde yürürlüğe giren 6754 sayılı Bilirkişilik Kanunu'nun 3. maddesinde de bilirkişi incelemesinin ne şekilde yapılması gerektiğine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

Belirtilen düzenlemeler gereğince mahkeme, çözümü hukuk dışında özel veya teknik bilgiyi gerektiren hâllerde taraflardan birinin talebi üzerine yahut kendiliğinden bilirkişinin oy ve görüşünün alınmasına karar verebilir.

6100 sayılı Kanun'un 282. maddesine göre hâkim, bilirkişinin oy ve görüşünü diğer delillerle birlikte serbestçe değerlendirir. Madde düzenlemesinden hareketle bilirkişi incelemesi, 6100 sayılı Kanun'da yer alan *"kesin delil"* ve *"takdiri delil"* şeklindeki tasnifte, takdiri deliller içerisinde yer almaktadır. Bir vakıanın doğruluğunun belirlenmesi için ileri sürülen takdiri delilin ispat gücü, hâkimin bu

konuda vicdani kanaatiyle yapacağı değerlendirme ile belirlenir. Bu çerçevede takdiri deliller içerisinde yer alan bilirkişi incelemesinin dosyaya sağlamış olduğu özel veya teknik bilgi ya da tespit vasıtasıyla, inceleme konusu olan vakıalara dayalı iddiaların ispatı hususunda hâkimde oluşan kanaat neticesinde bir karar verilir. Bu aşamada hâkim, uyuşmazlık konusuyla ilgili Kanun tarafından tanınan takdir yetkisi çerçevesinde, olumlu ya da olumsuz bir karar vermek için gerekli olan kanaatin oluşumunda, bilirkişi raporunu dosya kapsamındaki diğer delillerle birlikte serbestçe değerlendirerek bir karar tesis edecektir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 05.07.2023 tarihli ve 2023/6-487 Esas, 2023/708 Karar sayılı kararı).

Bilirkişi raporlarında görülen eksiklik ya da belirsizliğin tamamlanması veya açıklığa kavuşturulması görevi ve hukuki değerlendirme hâkime aittir. Hâkimin de bilirkişi delilini takdirde serbestçe hareket edebilmesi asıl olduğuna göre hâkim, rapordaki teknik incelemenin dosya kapsamında sübut bulan vakıalara, hukuk kuralları ve emsal içtihatlara uygun olmadığı düşüncesindeyse yeni rapor alabilir (Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 15.03.2023 tarihli ve 2022/3-508 Esas, 2023/226 Karar sayılı kararı).Yine bilirkişi incelemesi sonucu alınan görüş bir takdiri delil olduğundan hâkim gerekçelerini açıkça ortaya koymak suretiyle bilirkişi raporunun aksine de karar verebilir (Hakan Pekcanıtez vd., Medeni Usûl Hukuk Hukuku, Pekcanıtez Usûl Hukuku, Cilt III, İstanbul, On Altıncı Bası, 2025, s.3087; Murat Atalı, İbrahim Ermenek, Ersin Erdoğan, Medeni Usul Hukuku, Ankara, 2019, s.536). Hâkimin bu konudaki takdir hakkını rasyonel esaslara göre kullanması yeterlidir (İlhan E. Postacıoğlu, Medeni Usul Hukuku, İstanbul, 1975, s.655 ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu, 05.07.2023 tarihli ve 2024/11-250 Esas, 2025/354 Karar sayılı kararı).

Diğer yandan taraflardan biri bilirkişi raporuna itiraz etmemiş olabileceği gibi her iki taraf da rapora itiraz etmeyebilir. Böyle bir durumda karar vermeye elverişli olmayan bir rapora taraflarca itiraz edilmemiş olmasının hâkimin vereceği hüküm sonucunu bağlar şekilde bir usuli kazanılmış hak doğuracağından söz etmek ve özellikle bilirkişi raporu hükme esas almaya uygun değilse, hâkimin davayı hatalı bu rapora göre çözümlendirmek zorunda olduğunu kabul etmek, açık yasal düzenlenmeler ve usul hukukunun değinilen temel ilkeleri yanında hâkimin maddi gerçeğe ulaşma amacıyla bağdaşmayacaktır (YHGK, 2022/3-508 E., 2023/226 K.). Dolayısıyla bir takdiri delil olan bilirkişi raporunun herhangi bir şekilde hâkimi bağlayıcı etki doğurması, özellikle de bu etkinin taraflardan birinin itirazı ve diğer tarafın hareketsiz kalmasına bağlanması kabul edilebilir bir sonuç olmadığı gibi eksik ve hatalı olan bir raporun sadece tarafların itirazları doğrultusunda hâkimi bağlayıcı bir kesinlik kazanmasından söz edilmesi de doğru değildir (Hakan Pekcanıtez vd., s.3081, 3083). Ayrıca kamu düzeniyle ilgili olması nedeniyle mahkemenin resen inceleme yapması gereken konularda tarafın bilirkişi raporuna itiraz etmemesinin bir etkisi bulunduğundan söz edilemeyeceği de açıktır (YHGK, 2024/11-250 E., 2025/354 K.).

6100 sayılı Kanun'un 281. maddesinin gerekçesinde "*Burada rapora itiraz için taraflara tanınmış bulunan onbeş günlük süre, kesin süredir; hak düşürücü bir nitelik taşır. Dolayısıyla, taraflar, bu süre içerisinde, itirazlarını dile getirmez ise bilirkişi raporu, onlar bakımından kesinleşir; yani taraflar rapora itiraz olanağını tümüyle kaybederler Ancak, anılan hâl, mahkemenin, ihtiyaç duyuyorsa, bu maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarında öngörülen yetkilerini kullanmasına, yani bilirkişiden re'sen ek rapor talep etmesine veya inceleme yaptırmak üzere yeni bir bilirkişi atamasına herhangi bir engel oluşturmaz*" ifadelerine yer verilmiş olup gerekçesiyle birlikte değerlendirildiğinde söz konusu hükümle bilirkişi raporuna süresi içinde itiraz etmeyen tarafın artık rapora itiraz etme imkânını yitireceğinin öngörüldüğü anlaşılmakta ise de bilirkişi raporuna itiraz biçimindeki usul işleminin yapılmamasının ortadan kaldırabileceği tek hak, yine usuli bir hak olan rapora itiraz etme hakkıdır. Aksi yöndeki kabul Kanun'un 281/3 hükmünün mahkemenin gerçeğin ortaya çıkması için gerekli görürse yeni görevlendireceği bilirkişi aracılığıyla tekrar inceleme yaptırabileceği biçimindeki hükmünü anlamsız ve işlevsiz kılacağı gibi Kanun'un kendi hükümleri arasında da çelişki oluşturacaktır. Bilirkişi raporuna itirazla ilgili anılan usul kuralından bir tarafın alacağını talep edemeyeceği anlamının çıkarılması, kuralın öngörülemez biçimde yorumlanması suretiyle ulaşılan bir sonuç olacaktır. Dolayısıyla bilirkişi raporuna itiraz edilmemesi nedeniyle davalı lehine usule ilişkin kazanılmış hak oluştuğu gerekçesiyle alacak talebinin reddedilmesinin kanuni bir dayanağı bulunmamaktadır (Ahmet Özgan ve Şule Özgan, B. No: 2020/21347, 21.12.2023, § 53, 55 ve 56). Nitekim içtihat yoluyla geliştirilen usuli kazanılmış hak ilkesinin uygulanması yoluyla bilirkişi raporuna itiraz edilmediğinden miktar yönünden karşı taraf lehine usule ilişkin kazanılmış hak oluştuğu gerekçesiyle talebin esasına yönelik herhangi bir değerlendirme yapılmaksızın reddedilmesi, Anayasa Mahkemesince mahkemeye erişim hakkına yönelik bir müdahale olarak kabul edilmiş ve sözü edilen müdahalenin ölçülü olmadığına karar verilmiştir (Ahmet Özgan ve Şule Özgan, § 40, 41, 49 ve 72).

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda bilirkişi raporunun takdiri delil niteliğine uygun hareket edilmesi gerektiği açıktır. Bu noktada somut olay bakımından değerlendirme yapıldığında; hükme esas alınan bilirkişi raporunda, davacının puantaj kaydı bulunan dönemde haftalık çalışmasının 45 saati aşmadığı, kayıt olmayan dönemde ise 01.06.2017-31.07.2017 tarihleri arasında tanık beyanlarına göre fazla çalışma yaptığı tespit edilmiş ve davalı vekilince süresi içerisinde davacının fazla çalışma alacağı bulunmadığı iddia edilerek bilirkişi raporuna karşı itirazda bulunulmuştur. Dosya içerisinde yer alan yıllık izin belgelerine göre de davacının hesaplamaya konu dönemde 24.07.2017-31.07.2017 tarihleri arasında yıllık ücretli izinde olduğu görülmüştür. Davacının yıllık ücretli izinde olduğu süreler, fazla çalışma ücretinden yapılan uygun indirim kapsamında olmadığından fazla çalışma ücreti hesabından dışlanmalıdır. Bu husus gözetilmeden yanılgılı değerlendirme ile karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Ayrıca hükme esas alınan bilirkişi raporunda; yıllık ücretli izin defterinin incelenmesi sonucu davacının 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 ile 2020 ve 2021 yıllarında 20'şer gün, 2022 yılında ise 17 gün yıllık ücretli izin kullandığı açıklandıktan sonra davacının toplam 97 gün yıllık ücretli izin kullandığı tespit edilmiştir. Bilirkişi raporunda, tek tek kullanılan yıllık izinlerin dökümü yapılmış olup buna göre, davacının toplam 177 gün yıllık ücretli izin kullandığı sabit olduğu hâlde 97 gün izin kullandığı kabulü ile hesaplama yapılması ve sözü edilen rapora itibar edilerek hüküm kurulması da hatalıdır.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

1. Temyiz olunan, İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA,**

2. İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA,**

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

03.02.2026tarihinde oy birliğiyle karar verildi.